

Dziennik Grodziski

Nr 25/06 (25)

JEDYNA V-ŚWIATOWA GAZETA UKAZUJĄCA SIĘ CODZIENNIE

Za ćwierć liberta

Str. 1 – Flesz
Str. 2 – Nora prokuratora
Str. 3 – Nora prokuratora c.d.

MINĄŁ DZIEŃ

Na Liście Dyskusyjnej Księstwa Sarmacji ukazało się ogłoszenie mieszkańca Józefa Lisowskiego (A6591) o treści: *“Hej. Nie chce zostać robotnikiem dlatego się reklamuje. Jestem świetny z historii i geografii, tolkieniologii i polskiego.”* Nie przekonał nas.

...

Kawaler Czarnecki został powołany przez Ministra Spraw Zagranicznych diuka Kościńskiego na stanowisko Dyrektora Departamentu Politycznego MSZ. Dyrektor Departamentu Politycznego: bierze udział w rozmowach i negocjacjach v-międzynarodowych, opracowuje analizy i informacje na tematy v-międzynarodowe, w razie potrzeby zlecając pracę doradcom ministra, nadzoruje proces dostarczania raportów miesięcznych przez ambasadorów do osób upoważnionych, utrzymuje stały kontakt z szefami placówek dyplomatycznych innych v-państw w Sarmacji i pomaga im w realizacji misji dyplomatycznych na terytorium Księstwa, wykonuje inne prace, zleczone przez ministra. Innymi słowy robi to, co powinien robić Minister Spraw Zagranicznych, który sam robi niewiele.

...

Minister Finansów i Gospodarki Księstwa Sarmacji wicehrabia Bartkowiak opublikował poradnik omawiający krok po kroku procedurę zakładania firmy. Cieszymy się bardzo. Gdyby jeszcze nie spieprzył reformy gospodarczej to byłby naszym ulubionym ministrem (w sensie pozytywnym).

Redaktor Naczelny
markiz@kowalczykowski.net

Prok. Gen. Baron Opalski
accursius@tlen.pl

25 NUMERÓW

DZIENNIKA GRODZISKIEGO

ZA NAMI

DZIĘKUJEMY!

NOWY DZIEŃ

Imieniny Georginy, Pakosława, Przybyrada i Sewera.

...

Mandragor Krupiński kontynuuje prace nad wizualizacją świata w systemie Cintra 2. Dotychczasowe wyniki przedstawione na Liście Dyskusyjnej Mandragoratu Wandystanu są bardzo, ale to bardzo obiecujące.

...

Nasz ulubiony Minister Finansów i Gospodarki wicehrabia Bartkowiak działa nieustannie. Uprzejme wieściorki z MFiG doniosły, że w finalnej fazie opracowywania jest nowe rozporządzenie o kredytach. Być może dziś zostanie opublikowane.

...

Wielki Elektronik hrabia Gawenda wczoraj poprawił błąd przy rejestracji narzędzi w firmach budowlanych, a dziś ma zamiar odpocząć od kodu. Sekretariat Wielkiego Elektronika informuje, że żadne nowe zmiany nie zostały jeszcze należycie przeanalizowane, by móc je wprowadzić do systemu.

...

35 lat temu Rząd PRL odwołał grudniowe podwyżki artykułów żywnościowych. Historia zatoczyła koło.

...

44 lata temu Sejm PRL uchwalił ustawę o obywatelstwie. Likwidacja prawa do posiadania podwójnego obywatelstwa odebrała obywatelstwo polskie emigrantom. Fuj.

...

Publikujemy 25 numer Dziennika Grodziskiego. Niektórzy mieszkańcy Krakowa nie mogą zdzierżyć tego faktu. Prorokowali przecież, że po 14 dniach zakończymy działalność. Może zakładzik?

NORA PROKURATORA Prawo małżeńskie

Stosunki osobiste małżonków

Zawarcie małżeństwa rodziło pewne obowiązki dla małżonków, które w można ująć w trzy grupy, kategorie:

1. Obowiązek wspólnego pożycia-mąż miał prawo wydobycia żony, która go opuściła od każdej osoby, nawet od jej ojca. Żona miała również możliwość zmuszenia swojego męża do wspólnego pożycia, także z wykorzystaniem drogi sądowej.

2. Obowiązek wierności-wykształcił się on z biegiem czasu i objawiał się przez zakaz pożycia pozamałżeńskiego. Jeżeli takie miało miejsce, wówczas surowo karano takich małżonków. Ciekawe jest to, że w przypadku żony naruszenie przez nią obowiązku wierności bardziej było traktowane jako naruszenie praw majątkowych męża niż jego czci. Obowiązek wierności żony objawiał się tym, że pierwotnie po śmierci męża nie mogła wyjść powtórnie za mąż i choć zakaz ten z czasem zniknął i osłabł, to społeczeństwo źle patrzyło na takie związki. Nie wolno było naruszać także czasu żałoby, jednak sam okres żałoby również ulegał skróceniu. Przykładowo Statut Opatowiecki z 1474r. stanowił, iż wdowa przez okres jednego roku po śmierci męża nie może nosić jasnych strojów ani klejnotów.

3. Obowiązek wzajemnej pomocy-taka pomoc powinna być udzielana sobie nawzajem przez małżonków we wszelkich potrzebach, szczególnie w sferze materialnej. Mąż otaczał opieką żonę w sądzie i poza nim, powinien także zapewnić żonie poziom życia zgodny z jej stanem.

Małżeństwo rodziło pewne prawa męża do władzy nad żoną. Początkowo zakres tej władzy był znaczny. We wczesnym średniowieczu mąż miał prawo sądu nad własną żoną-odpowiadała ona przed sądem domowym. Z kolei mąż odpowiadał za czyny żony na zewnątrz, przed sądem. Z czasem władza męża nad żoną słabnie. Żona dzieli nazwisko rodowe męża oraz jego sławę lub niesławę. Stosunki małżonków do siebie znajdował również ochronę prawną-karną, bowiem surowiej karano występki przeciwko zdrowiu lub życiu współmałżonków. Do sankcji karnych dochodziły często sankcje majątkowe, np. niegodność dziedziczenia.

Stosunki majątkowe małżonków

Ta sfera życia prawnego regulowana była przez prawo świeckie. W wyniku małżeństwa kobieta wносиła posag i wyprawę, a mąż zapisywał żonie na swoich dobrach wiano.

POSAG-była to część spadkowa, udział kobiety w spadku po rodzicach z tym, że wypłacany po jej wyjściu za mąż, bez względu na to czy rodzice jeszcze żyli czy już nie. Po wypłaceniu posagu, kobieta zrzucała się wszelkich roszczeń majątkowych do pozostałego majątku rodziców. Do XIII w. Kobiety nie mogły dziedziczyć nieruchomości i posag był wypłacany w ruchomościach, np. pieniądzu, kosztownościach. Po zmianie prawa spadkowego, gdy kobiety mogły już dziedziczyć nieruchomości, posag można było wypłacać w dobrach ziemskich.

WYPRAWA-były to rzeczy ruchome, które kobieta po zawarciu małżeństwa dostawała z domu rodzinnego, aby mogły one jej służyć w nowym domu, np. pościel, garnki.

WIANO-jest to odwzajemnienie przez męża posagu, zwyczajowo dwa razy większe od niego. Instytucja wiana miała na celu zabezpieczenie majątkowe ewentualnej wdowy. W efekcie zapisu wiana mąż stawał się dłużnikiem żony – był to tzw. zastaw wienny. Jak już wspomniano wiano występowało w postaci zapisu na dobrach męża. Zwykle zapisywano je na połowie dóbr męża i to na tej na której stał dom. Samą definicję wiana można ujmować szeroko i wąsko. Wiano w rozumieniu ścisłym to po prostu odwzajemnienie przez męża posagu; wiano w rozumieniu szerokim to posag + odwzajemnienie posagu.

W dawnej Polsce dobra na których mąż zapisywał wiano w ścisłym tego słowa znaczeniu nazywano **dobrami oprawnymi lub oprawą**.

Systemy majątkowe obowiązujące w małżeństwie

W dawnym prawie polskim wyróżniano kilka systemów majątkowych, układów majątkowych.

1. **System wspólności majątkowej**-w tym systemie cały majątek obojga małżonków, przedmałżeński oraz nabyty w czasie trwania małżeństwa stanowił jedną wspólną masę majątkową. Po śmierci jednego z małżonków dzieliło się tę masę na dwie równe części (pod względem wartości): jedna część przypadła pozostałemu przy życiu małżonkowi, druga zaś innym spadkobiercom. System ten obecnie jest najbardziej popularny w IV RP. Słowem: wszystko wspólne.

2. **System rozdzielności majątkowej**-przeciwny do w.w. Mamy 2 oddzielne masy majątkowe. Każdy sobie rzepekę...

3. **System jedności zarządu**-pośredni między dwoma ww. Istnieją dwie masy majątkowe, ale jest jeden zarządca. Nie-zarządczyni.

4. System posagowy, tzw. **rząd posagowy**. W Polsce nie występował on w czystej postaci lecz był zbliżony do systemu jedności zarządu. Aby go wyjaśnić trzeba wyróżnić dwie grupy sytuacji:

--małżeństwo trwa

w takim wypadku istotne znaczenie miało w czym wypłacono posag. Jeżeli:

-**posag był w nieruchomościach**-posag pozostaje własnością żony, która nim zarządza, choć może zlecić to mężowi. Jednak bez względu na osobę zarządcy dochody idą na utrzymanie wspólnego gospodarstwa.

-**posag był w ruchomościach**-posag staje się własnością męża. ALE-musi ona dwa razy większą umę zapisać na dobrach oprawnych. Tymi dobrami oprawnymi zarządza mąż, ale nie może ich bez zgody żony sprzedać, obciążyć innymi sumami wierzytelnymi. Nie może również zamienić dobra oprawnych.

--małżeństwo zostało rozwiązane

w tej sytuacji istotne, kto umiera pierwszy. Jeśli

-**pierwszy umarł mąż**-wdowa ma prawo pozostać na dobrach oprawnych dożywotnio. W przypadku ponownego zamążpójścia traci to prawo. Ponieważ wdowy wykazywały skłonności do zagarniania więcej niż im przysługiwało, Statut Warcki stwierdził, że wdowa musi się ograniczyć do dóbr oprawnych. Aby obejść to postanowienie małżonkowie dokonywali zapisów w księgach sądowych, wykorzystując instytucję dożywocia, która dawała w razie śmierci jednego z małżonków drugiemu z nich prawo do dożywotniego korzystania z majątku przez drugiego małżonka. Dożywocie wygaszało z chwilą śmierci wdowy, ponownego zamążpójścia, prowadzenia przez wdowę niemoralnego życia lub niezachowania przewidzianego okresu żałoby.

-**pierwsza umiera żona**-w tej sytuacji występuje zróżnicowanie związane z faktem posiadania dzieci lub ich braku.

Jeżeli w małżeństwie nie było dzieci to małżonek musiał zwrócić posag rodzinie żony a zapis wiana ulegał wygaśnięciu

W przypadku posiadania dzieci, synowie mogli się domagać wydania im dóbr posagowych i wiennych. W ciągu wieków uprawnienia synów ulegały zmianom. W Statucie Kazika Wielkiego przewidywano, że synowie mogą domagać się wydania im dóbr po zmarłej matce tylko wtedy, gdy ojciec ponownie się żeni lub jest marnotrawny. Statuc Warcki wskazywał, iż mimo powtórnego małżeństwa ojciec nie musi przeprowadzić wydzielenia dóbr synom, a jedynie musi im wydzielić posag. Nie dotyczyło to ojca marnotrawnego.

Z kolei Statut Opatowiecki z 1474 postanawia, że w przypadku powtórnego ożenku ojciec musi wydzielić połowę swojego majątku dla synów, jednakże zachowuje dożywotnie prawo ich użytkowania. W momencie śmierci ojca druga połowa jego majątku jest dzielona między synów z pierwszego małżeństwa i spadkobierców z drugiego.

Tyle jeżeli chodzi o genezę małżeństwa Sarmackiego. Powyższy tekst był pisany w celu zachęcenia Sarmatów do skorzystania z zalet małżeństwa. W dzisiejszych czasach do kolejnych uprawnień małżeńskich dochodzi becikowe. Podobno „Polmos” zwiększa produkcję...